

Nieuwsbrief ERF Updates - Nummer 21, 2019

Nummer 21, 2019

Redactie: mr. F.M.H. Hoens.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:1519](#) 11-10-2019

Hof

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2019:3578](#) 01-10-2019

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2019:7999](#) 01-10-2019

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2019:7451](#) 12-09-2019

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2019:1913](#) 21-05-2019

Rechtbank

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2019:4673](#) 25-09-2019

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2019:1089](#) 19-02-2019

RECHTSPRAAK

***Erfgenamen vereffenen de beneficiair aanvaarde nalatenschap
gezamenlijk. Kantonrechter wijst uitzondering op deze hoofdregel af.***

Vader heeft voor zijn overlijden de moederlijke erfdelen van twee van zijn vijf kinderen uitbetaald en aan een van de kinderen een schenking gedaan. De nalatenschap van vader is negatief. De vijf kinderen zijn gezamenlijk vereffenaars (art. 4:195 lid 1 BW). Een van hen, kind X, verzoekt de kantonrechter om op grond van artikel 4:198 BW te bepalen dat X zelfstandig als vereffenaar een rechtsvordering kan indienen tot vernietiging van de schenking en betaling van de moederlijke erfdelen. De kantonrechter wijst het verzoek af.

De wijze van formulering van artikel 4:198 BW geeft volgens de kantonrechter aanleiding om aan te nemen dat er sprake is van een beperkte bevoegdheid om af te wijken van het uitgangspunt dat de erfgenamen de nalatenschap gezamenlijk vereffenen. Bij afwijking moet het, gezien de systematiek van de wet, gaan om de situatie dat voorzieningen nodig zijn ten behoeve van de nalatenschap als geheel, waarbij één of meerdere vereffenaars niet in staat of niet beschikbaar zijn om de bevoegdheden gezamenlijk met de anderen uit te oefenen.

In dit geval is kennelijk sprake van onenigheid tussen de erfgenamen, zelfs in die mate dat X overweegt een procedure aan te spannen tegen twee van zijn mede-erfgenamen. Artikel 4:198 BW is er niet voor bedoeld om uiteenlopende geschillen over de vereffening tussen de erfgenamen voor te leggen aan de kantonrechter. Daarvoor heeft de wetgever andere voorzieningen in de wet opgenomen. De rechtbank kan dan worden verzocht om een (professionele) vereffenaar te benoemen. Een dergelijke procedure lijkt de juiste weg in deze zaak.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 25-09-2019

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2019:4673

Zaaknummer: 7958556 UT VERZ 19-12406

Rechters: A.M. Crouwel

Wetsartikelen: 4:195 BW en 4:198 BW

RECHTSPRAAK

Geschil over de uitleg van een legaat van een eenmanszaak mondt uit in ontbinding arbeidscontract legataris.

Deze procedure betreft arbeidsrecht, maar hangt nauw samen met de uitleg van een legaat. Vader overlijdt in 2017. Hij heeft zijn fietsenwinkel gelegateerd aan zijn dochter. Moeder is executeur en komt met dochter niet tot overeenstemming over de omvang van het legaat. De dochter is sinds 1994 in dienst bij vader, de fietsenwinkel is sinds vaders overlijden gesloten. Het arbeidscontract is niet geëindigd door vaders overlijden (art. 7:675 BW). Moeder verzoekt ontbinding van de arbeidsovereenkomst op grond van artikel 7:669 lid 3 onder h BW.

De kantonrechter wees het verzoek af (ECLI:NL:RBNHO:2018:11875), het hof wijst het verzoek toe.

Het hof ziet niet in waarom de dochter, ongeacht de uitkomst van het geschil over de uitleg van het legaat, de fietsenwinkel niet zelfstandig heeft voortgezet. Dat werd door haar beoogd en was ook feitelijk mogelijk. Daarbij komt dat van moeder (76 jaar) niet kon worden gevergd dat zij de winkel volledig zou exploiteren om de dochter voor acht uren per week aan het werk te houden. Ook heeft de dochter moeder laten weten dat de winkel in feite stilgelegd moest worden. De dochter heeft een onduidelijke en vooral onwerkbaar situatie gecreëerd waardoor zich een redelijke grond als bedoeld in artikel 7:669 lid 3 onder h BW voordoet. Sprake is van omstandigheden anders dan bedoeld in artikel 7:669 lid 3 onder a tot en met g BW, die zodanig zijn dat van moeder in redelijkheid niet kan worden gevergd de arbeidsovereenkomst te laten voortduren.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 21-05-2019

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2019:1913

Zaaknummer: 200.250.345/01

Rechters: A.M.A. Verscheure, W.H.F.M. Cortenraad en A.C.M. Kuypers

Wetsartikelen: 4:46 BW, 7:669 BW en 7:675 BW

RECHTSPRAAK

Afstand van geschonken erfpachtsrecht landgoed. Schenkbelasting alsnog ingevorderd.

V heeft in 2010 van haar echtgenoot de onverdeelde helft van het recht van erfpacht op een opengesteld NSW-landgoed geschonken gekregen. Toen is geen schenkbelasting ingevorderd vanwege een beroep op artikel 7 NSW. In 2013 doet V afstand van haar erfpachtsrecht tegen vergoeding, waarop de schenkbelasting alsnog wordt ingevorderd (art. 8a NSW). Volgens het hof (ECLI:NL:GHSHE:2019:378) is dit terecht, V heeft de bezitsei van 25 jaar overtreden. V stelt tevergeefs dat de schenking in 2010 heeft gestrekt ter voldoening van een natuurlijke verbintenis en daarom onbelast zou zijn (art. 33 onder 12 SW 1956). V heeft dit niet bewezen. De Hoge Raad wijst het cassatieberoep van V zonder nadere motivering af met een beroep op artikel 81 lid 1 Wet RO.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 11-10-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:1519

Zaaknummer: 19/01176

Rechters: M.A. Fierstra, J. Wortel en A.F.M.Q. Beukers-van Dooren

Wetsartikelen: 7NSW, 8a NSW en 81 Wet RO

RECHTSPRAAK

Berekening legitimaire massa. Inwonend kind en zorgverlener van moeder voert achterstallige vakantie-uren als schuld van de nalatenschap op.

Moeder heeft een van haar kinderen (zoon X) tot enig erfgenaam en executeur benoemd. De andere kinderen beroepen zich op hun legitieme portie. Bij de berekening van de legitimaire massa rijst een aantal geschilpunten, waaronder het volgende.

X was in dienst van moeder als haar zorgverlener. Zijn werkzaamheden werden betaald van het beschikbare PGB-budget. Volgens X had hij nog recht op uitbetaling van vakantie-uren. De zorgovereenkomsten zijn niet eenduidig op dit punt. Het hof vindt het niet voor de hand liggen, mede gezien het bijzondere karakter van de zorgovereenkomsten tussen moeder en haar feitelijk inwonende zoon, dat het de bedoeling is geweest dat moeder vakantie-uren zou uitbetalen uit eigen middelen.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 01-10-2019

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2019:7999

Zaaknummer: 200.180.116/01

Rechters: J.D.S.L. Bosch, C. Koopman en J.G. Knot

Wetsartikelen: 4:65 BW

RECHTSPRAAK

Aanbiedingsverplichting jegens moeder geldt niet jegens erfgenamen van moeder. Uitleg volgens Haviltex-maatstaf.

Moeder heeft in 1992 aan twee kinderen percelen bouwland verkocht. De akte van levering bevat een aanbiedingsverplichting ten gunste van moeder. In 2005, na het overlijden van moeder, is de grond herbestemd voor woningbouw. Als kind A in 2016 de grond vervreemdt, doen de erfgenamen van moeder afstand van de rechten uit de aanbiedingsverplichting. Als kind B eenzelfde afstandsverklaring verzoekt, weigeren de erfgenamen deze. De vraag rijst vervolgens of de aanbiedingsverplichting ook geldt ten aanzien van de erfgenamen van moeder (art. 6:249 BW). Het hof komt na uitleg van het beding tot een ontkennend antwoord.

Naarmate de in een akte neergelegde overeenkomst naar haar aard meer bestemd is de rechtspositie te beïnvloeden van derden die de bedoeling van de contracterende partijen niet kunnen kennen, bestaat meer grond het geschrift naar objectieve maatstaven uit te leggen. Rechtsopvolgers onder algemene of bijzondere titel zijn in beginsel geen zulke derden. Dit betekent dat de aanbiedingsverplichting enkel aan de hand van de Haviltex-maatstaf moet worden uitgelegd. Gelet op de feiten en omstandigheden concludeert het hof dat de aanbiedingsverplichting alleen jegens moeder gold.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 01-10-2019

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2019:3578

Zaaknummer: 200.245.924/01

Rechters: D.J. van der Kwaak, M.A. Wabeke en E.M. Polak

Wetsartikelen: 6:249 BW

RECHTSPRAAK

Verzet tegen uitdelingslijst. Hoger beroep niet-ontvankelijk.

X verzoekt in hoger beroep tevergeefs om vernietiging van de uitdelingslijst van de vereffenaars. Het hof verklaart dit hoger beroep niet-ontvankelijk onder verwijzing naar artikel 4:218 lid 5 BW juncto artikel 187 lid 1 Fw en het arrest van de Hoge Raad van 21 december 2018 (ECLI:NL:HR:2018:2393). Tegen de beslissing van de kantonrechter waarbij het verzet tegen een uitdelingslijst niet is gehonoreerd staat alleen beroep in cassatie open, en wel binnen acht dagen na de beschikking.

Hoewel partijen familie van elkaar zijn, ziet het hof in dit geval geen reden voor compensatie van de proceskosten. X is vooraf gewezen op zijn niet-ontvankelijkheid, maar heeft het hoger beroep niettemin doorgezet.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 12-09-2019

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2019:7451

Zaaknummer: 200.258.119/01

Rechters: J.H. Kuiper, M.W. van Zandbergen en J. Smit

Wetsartikelen: 4:218 BW en 187 Fw

RECHTSPRAAK

Bedrijfsopvolgingsfaciliteit. Activa/passiva-transactie en bezitseis.

X heeft in 2014 (certificaten van) aandelen in B bv geschonken gekregen van zijn vader, waarvoor beroep wordt gedaan op de bedrijfsopvolgingsfaciliteit (BOF, art. 35b e.v. SW 1956). Deze aandelen vertegenwoordigen een middellijk belang in F bv. F bv heeft in 2013 de activa en passiva gekocht van G bv, een zelfstandige onderneming. In geschil is of in 2013 een bezitstermijn is gaan lopen voor de aangekochte activa en passiva (art. 35d SW 1956).

Volgens de rechtbank is dat het geval. Vader was ten tijde van de schenking nog geen vijf jaar ondernemer met betrekking tot de onderneming uit G bv. Aan de bezitseis is daarom niet voldaan. De bedrijfsopvolgingsregeling is niet van toepassing op het belang in de onderneming afkomstig van G bv. Dat de onderneming na aankoop is opgegaan in de groep en bij de schenking niet meer als afzonderlijke onderneming te onderscheiden was, doet daar niet aan af.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 19-02-2019

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2019:1089

Zaaknummer: AWB - 17 _ 4392

Rechters: M.H.L.C. Bijvoet, B. van Walderveen en F. Kleefmann

Wetsartikelen: 35b SW 1956 en 35d SW 1956